

TAXANDRIAMUSEUM TURNHOUT
i.s.m. de Warande

KOEN BROUCKE

MANEN EN LAARZEN

BIJZONDERE VERSCHIJNINGEN TIJDENS TURNHOUTSE VELDSLAGEN

van 20/10/2017 t.e.m. 31/01/2018 # voor leerlingen middelbaar onderwijs

Welkom in het Taxandriamuseum!

Meld je even aan bij de balie.

Hier kun je het publieksgidsje lenen. Gebruik samen met een andere leerling één exemplaar om door de tentoonstelling te wandelen.

Kunstenaar Koen Broucke nodigt je uit om mee te kijken naar veldslagen en de bittere realiteit van een slag, maar ook na te denken over de actualiteit en de manipulatie van beelden die we ook vandaag nog terugzien in allerlei media.

Je start met het introfilmpje.

Je jas kan in de garderobe, een tas in lockers of achter de balie.

Wij vragen je om niet te eten en niet te drinken in het museum.

Gebruik geen flits bij het nemen van een foto.

Gelieve de kunstwerken niet aan te raken.

Niet lopen a.u.b.

[001]

'Wandelschoenen', 2015, acrylverf op doek

Het thema 'schoenen' komt uitgebreid aan bod in de tentoonstelling: in het introductiefilmpje, in de eerste twee werken van de tentoonstelling en op de bovenste verdieping.

Op dit schilderij zie je de schoenen die Koen Broucke droeg tijdens de vele wandelingen die hij maakte.

In het tweede werk van de expo verwijst de kunstenaar naar de schoenen van Van Gogh. Vind jij de link?

.....

.....

.....

.....

VLIEGENDE LAARZEN

[004]

'L'accouchement de la lune'
Prentenkabinet, Koninklijke Bibliotheek
België

Koen Broucke, 'Het maanleger'
naar een 18de eeuwse ets, 2017
acrylverf op doek

[005]

BEELDVORMING EN PROPAGANDA

[008]

D.A. Peduzzi, J.F.C. Reclen 'Slag bij Turnhout'
19e eeuwse gravure, Stadsarchief Turnhout

Loop naar de eerste verdieping, de kamer met de grote ronde tafel.

Er zijn tal van werken gemaakt over veldslagen in de geschiedenis. Deze vertellen vaak meer over de tijd waarin ze gemaakt zijn dan over de periode van de slag zelf.

Vergelijk deze prent bijvoorbeeld eens met het werk van J.F. Smolders 'Den Slag van Turnhout' (011) dat je ook in deze ruimte en in de publieksgids vindt.

Zie je overeenkomsten? Noteer.

.....

.....

.....

Welke zijn de verschillen?

.....

.....

.....

Loop naar de kamer Vrouwen van Turnhout met de maquette van de stad.

De linkerprent is het uitgangspunt geworden van de tentoonstelling 'Manen en laarzen'.

Ontdek jij waar de zwevende manen en de soldatenlaarzen voor staan?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

P.W. Tomkins, J.J. Van den Berghe, 'The young hero of Turnhout who so manfully distinguished himself on the 27th October 1789', 1790
Stadsarchief Turnhout

Ga op zoek naar bovenstaande prent en observeer ze.
Dit werk geeft een beeld over het schoeisel dat in Turnhout werd gedragen
eind 18de eeuw.

Beschrijf de verschillende soorten schoeisel die je op deze prent ziet.

Koen Broucke, schets, cat. nr. 72

Maak hieronder een schets van je eigen schoen, een schoen van iemand van
het andere geslacht en een schoen van iemand die minstens 20 jaar ouder
is dan jij.

OP ZOEK NAAR EEN MASSAGRAF

Loop naar de kamer Archeologie.

Stille getuigen

Historische veldslagen laten ook hun afdruk na in de bodem. Denk maar aan loopgraven, bomkraters of soldatengraven. Meestal blijven ook projectielen, bepakking of zelfs wapens achter. In de loop van de tijd komen die ook onder de aarde te liggen. Volgens de overlevering zouden de gesneuvelde soldaten ergens in de buurt van het slagveld op de Tielensheide begraven liggen. Hier liggen mogelijk wel 2000 soldaten!

Zie ook de werken van Koen Broucke in deze zaal.

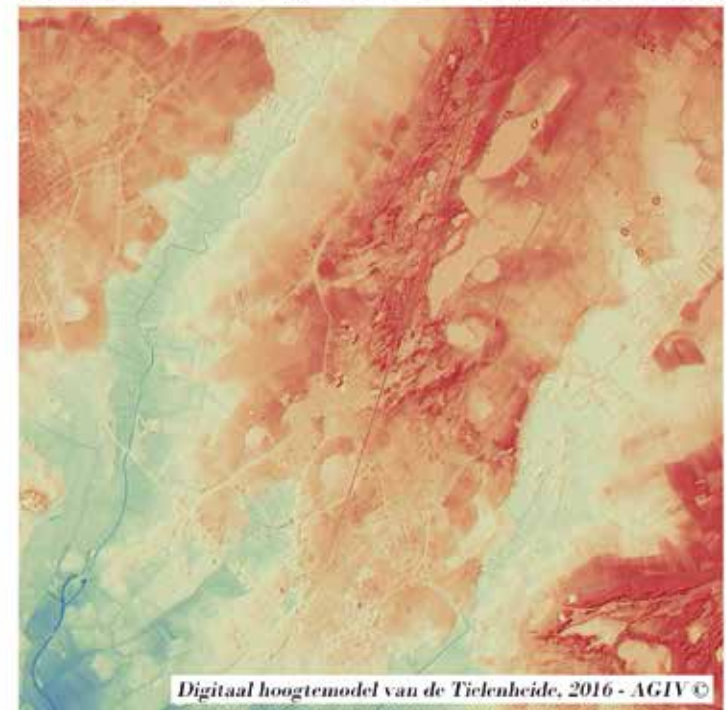
Methode

Naast opgravingen beschikken archeologen over allerlei zoekmethoden om archeologische vindplaatsen op te sporen. Historische kaarten kunnen een goede hulp bieden om in te schatten waar de slag zich juist heeft afgespeeld. Bij slagvelden levert een gericht gebruik van een metaaldetector meestal een goed beeld van de verspreiding van de vondsten. De Tielensheide bevindt zich echter volledig in militair gebied en het zal nog even moeten wachten voor gericht onderzoek mogelijk is.

Digitaal hoogtemodel

Sinds enige jaren wordt voor Vlaanderen gewerkt aan gedetailleerde scans van de bodem. Zo'n kaart geeft informatie over de hoogteligging van een gebied. Archeologen gebruiken deze om op zoek te gaan naar opvallende hoogtes of laagtes in de bodem, om onbekende grafheuvels of verdwenen omwallingen terug te vinden. Het digitaal hoogtemodel van de Tielensheide laat mooi de oude zandheuvels zien, waar achter de troepen zich voor elkaar verborgen hielden. Centraal in het gebied bevinden zich de vennen.

Zie jij verdachte oneffenheden in het terrein?

BEELDVORMING EN PROPAGANDA (VERVOLG)

Loop naar de zolderverdieping

Berichtgeving is erg belangrijk, zeker in tijden van oorlog.

Het is ook van belang dat die goed gebeurt.

Beeldvorming: het ontstaan van een beeld over een persoon of zaak, dat niet noodzakelijkerwijs met de werkelijkheid of de feiten hoeft overeen te komen.

De media hebben in oorlogstijd meer invloed.

Ben je het hiermee eens? Leg kort uit.

.....

.....

.....

Welke zijn de belangrijkste verschillen in de berichtgeving van vroeger en nu?

.....

.....

.....

Generaals en bevelhebbers zijn vaak glorieus afgebeeld (zie rechterpagina) en die 'beeldvorming' is doorgaans blijvend.

[076]

Daniël van den Queborn, 'Prins Maurits in wapenuitrusting met kanten kraag en commandostaf in zijn rechterhand, staande naast rechts een helm met verenbos', 1589, olieverf op doek, Stadhuiscollectie Arnhem

[031]

detail

Tjeerd Annes Keikes, 'Inktstel met voorstelling van de overwinning bij Turnhout', 1865, zilver, pokhout Fries Museum, Leeuwarden

[032]

'Cruautés exercés (sic) à Gand sur les Brabçons', Histoire, révolution brabançonne, ingekleurde ets, 18de eeuw
 Prentenkabinet, Koninklijke Bibliotheek van België, SII 87119
 alle rechten voorbehouden

Wat gebeurt er als de dader zelf zijn eigen wreedheden gaat etaleren?

.....

.....

.....

Ken je hiervan een hedendaags voorbeeld? Noteer.

.....

.....

.....

Propaganda is het door middel van woord, geschrift en beeld beïnvloeden van een politieke opinie.

Deze 'politieke reclame' is bedoeld om mensen te overhalen voor een bepaald standpunt en kan zowel positief of negatief zijn.

In WO II hebben de voornaamste oorlogsvoerenden het belang van propaganda ingezien en er heel veel zorg aan besteed.

Bekijk bovenstaande beeld en beantwoord volgende vragen.

1. Wie is de doelgroep?

.....

2. Wat is de boodschap?

.....

.....

.....

3. Is hier sprake van manipulatie of eenzijdigheid? In welke zin?

.....

.....

.....

SCHOENEN

Welke schoenen draag jij op dit ogenblik?

.....

Uit welk materiaal zijn ze gemaakt?

.....

Stel je voor dat je plotseling zou moeten vluchten.
Hoe ver zou je komen met deze schoenen, denk je?

.....

.....

.....

.....

.....

Primo Levi (1919-1987) zei dat schoenen belangrijker zijn dan voedsel in oorlogstijd. Zie publieksgids (061) of de vitrinekast in deze ruimte.
Ga jij hiermee akkoord?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ga op zoek naar iemand die er anders over denkt en ga hierover met elkaar in gesprek.

[029]

Dirk Zoete, 'Broodpantoffels', 2008-2015, brood, collectie kunstenaar

Deze pantoffels of klompen van de Belgische kunstenaar Dirk Zoete (~1969) zijn uitgelepelde broden. Nadien zijn de broden verdroogd en bijzonder bros geworden.

Wat wil de kunstenaar met dit werk vertellen?

.....

.....

.....

Sta ook even stil bij de 'draagtijd' van jouw schoenen en die van de schoenen van je overgrootouders. Hoe verklaar je dit?

.....

.....

.....

Bekijk in deze ruimte ook zeker de oorlogslaarzen en de schoenen in de vitrinezuilen.

Koen Broucke, schets cat. nr. 71, 2017

'Met deze schoenen trekt Melania Trump naar een rampgebied', kopt het artikel bij deze foto. Melania lijkt wel weggelopen uit een scène van Top Gun met haar grote zwarte zonnebril, groene pilotenjas en zwarte stiletto's. Haar hand steekt ze nonchalant in haar broekzak.

Waarom kwam er zoveel kritiek op de outfit van Melania?

.....
.....
.....

Hoe komt ze over bij de getroffen?

.....
.....
.....

Schets hier de schoenen die jij zou aantrekken voor een bezoek aan het rampgebied van de orkaan Harvey.

[078]

Koen Broucke, 'De pumps van Marilyn Monroe', 2017, acrylverf op doek

SCHOENEN OP DE VLUCHT EN IN OORLOG

foto's: Benoît De Freine

 DE WARANDE

